

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 351/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

40/2009. (III. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti lakos¹ panaszos 2008. december 8-án előterjesztett **panaszát** a 2009. március 4-én megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) XIX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjéhez.

A Testület álláspontja szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) XIX. Kerületi Rendőrkapitányság épületében a vele szemben tanúsított megalázó rendőri viselkedés miatt nyújtott be 2008. december 8-án elektronikus úton panaszt a Testülethez.

I.

A panaszbeadványban és az azt kiegészítő jegyzőkönyvben a panaszos előadta, hogy édesapját – akinek panaszügyében a Testület a 39/2009. (III. 4.) számú állásfoglalását meghozta – a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság két rendőre 2008. december 7-én Budapesten, a V. utcában igazoltatta. Az intézkedést követően az apa hazament és elmondta a panaszosnak a vele történeteket. A panaszos úgy vélte, hogy az édesapjával szembeni intézkedés diszkriminatív jellegű volt – egy meghatározott etnikai

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

csoporthoz tartozás miatt történt – ezért ugyanazon a napon telefonált a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányságra, hogy az apával szemben intézkedő rendőrök adatait (név, jelvéyszám) szeretné megkapni.

A telefonos egyeztetést követően a panaszos és édesapja elmentek a Rendőrkapitányságra, ahol az aznap ügyeletes tiszthelyettesi feladatokat ellátó rendőrnő nem túl kedves hangnemben közölte, hogy az épület várójában megvárhatják a főügyeletest. Eközben megérkezett egy fiatal férfi, aki a panaszos édesapjának köszönés helyett odavetette: „Na, mi van? Félpsz egyedül ide jönni?” A panaszos megkérdezte édesapját, hogy ismerik-e egymást, amire azt a választ kapta, hogy igen, ő volt az intézkedő rendőrök egyike. Ekkor a panaszos bemutatkozási szándékát kifejezve kezét nyújtott, amit a rendőr – a XIX. Kerületi Rendőrkapitányság egyik r. főtörzsőrmestere – elhárított. A panaszos többször is rákérdezett, miért nem fog a rendőr vele kezét, illetve közölte, hogy tisztelje meg őt azzal, hogy „férfiként bánik egy nővel”. A r. főtörzsőrmester – a panaszos szerint – azt válaszolta, hogy „egy férfival kezét fogok, de egy nővel mit kezdjek?”.

Időközben megérkezett a főügyeletes, aki megadta a panaszos édesapjával szemben intézkedő rendőrök adatait. A panaszos látta, hogy a rendőrök keresztnéve megegyezik, így megkérdezte, hogy lehet-e tudni, melyik név melyik rendőrhöz tartozik. Erre azt a választ kapta, hogy nem. A panaszos váltott pár szót a főügyeletessel, s közben ért oda a másik intézkedő – a XIX. Kerületi Rendőrkapitányságon r. törzsőrmesteri beosztásban dolgozó – rendőr, aki azonban mindvégig csak passzív megfigyelője volt a Rendőrkapitányságon törtéteknek.

A panaszos megkérdezte a r. főtörzsőrmestert, hogy igazak-e azok, amiket az édesapja a rendőri intézkedésről neki elmondott, erre azonban nem kapott egyértelmű választ. A panaszos szerint ennek a rendőrnek a megnyilvánulásai mindvégig agresszívek, cinikusak és felháborítóak voltak, ezért a panaszos számára egyértelművé vált az édesapjával szembeni intézkedés módjából, hogy az származáson alapuló megkülönböztető jellegű volt. Megkérdezte a rendőröket, hogy „hogyan lehetséges az 2008-ban Magyarországon ilyen faji megkülönböztetést képviselhet két intézkedő rendőr?” E kérdést követően – a panaszbeadvány szerint – a r. főtörzsőrmester „a panaszost vette célpontba”.

A panaszos úgy érezte, nincs mit tenni a továbbiakban a rendőrségi épületben, ezért közölte, hogy megteszi a kellő lépéseket és a feljelentést. A r. főtörzsőrmester úgy reagált erre, hogy „csak nyugodtan. Miért? Mi fog történni?” A panaszos azt válaszolta, hogy kérni fogja az ügy kivizsgálását és a médiát is be fogja vonni. Ez utóbbi kapcsán kérte a rendőröket, hogy ha a médiától keresik őket az ügyben, legyenek kedvesek rendelkezésre állni; és őszintén reméli, hogy találkoznak még egymással. A r. főtörzsőrmester erre azt mondta „Miért? Mi lesz? Vigyázz te is! Biztosan fogunk még találkozni! Kicsi ez a Kispest, fogunk találkozni.” A panaszos megkérdezte, hogy fenyegetőzik-e a rendőr, mire az nevetve „egy gúnyos táncot lejtett”. A panaszos, mielőtt édesapjával kilépett a rendőrség épületéből, megjegyezte, hogy ne tegezze őt a rendőr.

A fenti eseményeket követően a panaszos édesapjával együtt feljelentést tett a rendőrségen.

A panaszbeadványban a panaszos továbbá előadta, hogy édesapja is és ő is törvénytisztelő állampolgárok és ez volt az első összetűzésük a rendőrséggel. A rendőrség épületében ők nem tanúsítottak fenyegető, agresszív magatartást, míg a r. főtörzsőrmester támadó, fenyegető hangnemben szólt hozzájuk és úgy is viselkedett. A r. törzsőrmester magatartását a panaszos ugyanakkor nem kifogásolta.

A panaszos a fentiek alapján kérte a Testülettől, hogy az vizsgálja ki a panaszügyet, és állapítsa meg, hogy az édesapjával szembeni rendőri intézkedés helytelen volt, valamint azt, hogy a r. főtörzsőrmester velük szemben megalázó magatartást tanúsított.

II.

A Testület felvilágosítást kért a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányságtól annak tekintetében, hogy a Rendőrkapitányságon történt eseményekkel összefüggésben milyen rendőrségi dokumentumok keletkeztek. A BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság megküldte a Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőrszolgálati Alosztálya által végzett, a sérelmezett cselekménynél jelen levő rendőrök meghallgatásáról készült jegyzőkönyveket. A Testület tovább írásban nyilatkoztatta a panaszos apjával szemben intézkedő rendőröket a panaszolt cselekménnyel kapcsolatban. A felsorolt dokumentumok – a panaszban írtakhoz képest – az alábbi eltéréseket tartalmazzák.

1) A BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőrszolgálati Alosztálya 2008. december 12., 15. és 16. napján meghallgatta a rendőrség épületében történt incidensnél jelen levő rendőröket.

a) A főügyeletesi feladatokat ellátó r. százados meghallgatása során elmondta, hogy a kérdéses napon a BRFK Központi Ügyelete telefonon megkereste őt azzal, hogy egy személy panaszt kíván tenni a BRFK Panaszirodán. A Központi Ügyelet kapcsolta a bejelentőt, és a vonal végén egy női hang jelentkezett – a panaszos –, aki elmondta, hogy édesapját a V. utcában igazoltatta két rendőr, és közben sértegették származása miatt, ezért szeretné a nevüket és jelvéyszámukat megtudni. A r. százados elmondta, hogy mivel a panaszos nem tartózkodott az édesapjával szemben foganatosított intézkedés helyszínén, a panaszosnak személyesen kell bemennie a rendőrségre, hogy a kért adatokat megkaphassa.

A főügyeletesi r. százados elmondta továbbá, hogy rövid idővel később a Rendőrkapitányságon megjelent a panaszos és édesapja, és éppen annak volt tanúja, amint a panaszos az apjával szemben intézkedő két rendőrrel kiabál. A r. százados felhívta a nő figyelmét, hogy a rendőrség épületében ne kiabáljon, a járőröket pedig megkérte, hogy menjenek be a leíróhelyiségbe. A főügyeletesi ezt követően megadta a kért adatokat, amit a panaszos egy papírra leírt, majd apjával együtt eltávoztak. A

főügyeletes továbbá úgy nyilatkozott, hogy az ő jelenlétében a járőrök nem tanúsítottak megalázó és sértő viselkedést, mindvégig kulturáltan viselkedtek a panaszossal szemben.

b) Az ügyeletes tiszthelyettesi feladatokat ellátó r. főtörzsőrmester meghallgatása során a Rendőrkapitányság épületének előterében történetekkel kapcsolatban csak annyit tudott elmondani, hogy – mivel az ügyeletet nem hagyhatta el – nem látott semmit, csak azt hallotta, hogy aznap késő délután két személy hangosan kiabált az előtérben.

c) A kérdéses napon 8 órától 20 óráig objektumőri feladatokat ellátó r. törzsőrmester nő meghallgatása alkalmával elmondta, hogy szolgálati idejének vége felé egy férfi és egy nő jelent meg a Rendőrkapitányság épületében, akik „emelkedett hangnemben” felszólították őt, hogy azonnal szóljon a főügyeletesnek, mert tudni akarják a férfivel szemben intézkedő rendőrök adatait. A kiabálásra kijött a földszinti váltásparancsnoki irodából a r. főtörzsőrmester. Az objektumőr szólt a főügyeletesnek, hogy két személy panaszt akar tenni két intézkedő rendőr ellen. A főügyeletes megérkezve, beszélt a panaszossal és édesapjával. Az objektumőr vallomásában elmondta, hogy ennek a beszélgetésnek a tartalmát nem hallotta, csak azt észlelte, hogy a nő kiabált a főügyeletesrel – aki egyébként megadta a rendőrök nevét és jelvéyszámát –, és a származásukra vonatkozóan sérelmezte az apjával szembeni rendőri intézkedést.

Az objektumőr vallomásának további része a 2008. december 7-ei rendőri jelentéssel egyezően azt tartalmazza, hogy a panaszos a r. főtörzsőrmester felé fordult és azt kiabálta: „ne csodálkozzanak, ha kilépnek az utcára és véletlenül valami történni fog velük, de a hírekben biztosan benne lesznek”.

A meghallgatás során az objektumőr elmondta azt is, hogy a r. főtörzsőrmester mindvégig nyugodtan, kulturált hangnemben beszélt a panaszossal, és ez utóbbi fenyegetésre is csak annyit válaszolt, „tegyenek legjobb belátásuk szerint”.

d) A panaszos édesapjával szemben intézkedő r. törzsőrmester a 2008. december 12-én a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőrszolgálati Alosztályán történt meghallgatása során elmondta, hogy 2008. december 7-én a délutáni órákban arra figyelt fel, hogy egy nő kiabál a Rendőrkapitányság előterében, ezért kiment a leíró helyiségből. A panaszos nő azt kiabálta, hogy a rendőrök fajgyűlölők, a médiához fog fordulni, és azonnal adják meg a jelvéyszámokat és a neveket. Ezt meghallotta a főügyeletes, aki kijött az ügyeleti helyiségből és a panaszosoknak megadta a kért adatokat, amit ők egy papírra felírtak. Ezt követően, amikor a panaszos és apja távozóban voltak az épületből, a panaszos továbbra is azt kiabálta, hogy fajgyűlölők a rendőrök, de majd a média „elintézi” őket, és ne lepődjenek meg, ha bármilyen sérelem éri őket a magánéletben. A r. törzsőrmester továbbá úgy nyilatkozott, hogy sem ő, mind pedig a r. főtörzsőrmester nem fenyegette meg a panaszost a jövőre vonatkozóan.

e) Az intézkedő r. főtörzsőrmestert 2008. december 15-én a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőrszolgálati Alosztályán meghallgatták a panaszüggyel kapcsolatban. A r. főtörzsőrmester vallomása szerint 2008. december 7-én 16 óra 15 perc körül megjelent a panaszos és édesapja a Rendőrkapitányság épületében. A panaszos – miután az apja a r. főtörzsőrmesterre mutatott – odalépett hozzá és kezét nyújtott. A r. törzsőrmester – elmondása szerint – nőekkel nem szokott kezét fogni, ezért azt udvariasan elutasítva köszönt a panaszosnak. A panaszos erre elkezdett kiabálni, hogy biztosan az ő származása miatt nem fog vele kezét a rendőr. Időközben megjelent a főügyeletes is, aki a panaszosnak megadta a kért jelvéyszámokat és neveket.

A vallomás szerint a panaszos és édesapja ezt követően az épületből távoztak, ami közben még a panaszos megjegyezte, hogy „fogunk még találkozni” és ne csodálkozzanak, ha bármilyen sérelem éri a rendőröket a magánéletben. A r. főtörzsőrmester továbbá úgy nyilatkozott, hogy nem mondta azt, hogy vigyázzon a panaszos, ha igazoltatni fogják.

3) A Testület – a panaszügy alapos kivizsgálása érdekében – írásban nyilatkoztatta a panaszos apjával szemben intézkedő rendőröket a Rendőrkapitányság épületében történt eseményeket illetően.

A r. törzsőrmester és a r. főtörzsőrmester a nyilatkozatban – a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőrszolgálati Alosztálya által történt meghallgatásuk során tett vallomásukban rögzítettekhez képest – új adatokat nem közöltek.

III.

1) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Az Rtv. 92. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint mindenki csak olyan intézkedés miatt fordulhat panasszal a Testülethez, amit személy szerint vele szemben foganatosítottak, és az ő jogát vagy jogos érdekét érintette.

Ez alapján a panaszos édesapjával szemben foganatosított rendőri intézkedés (igazoltatás) miatt külön panasz eljárásban hozott állásfoglalását a Testület 39/2009. (III. 4.) sz. alatt meghozta.

2) Az Rtv. idézett 92. §-ának (1) bekezdése szerint a Testület hatáskörébe rendőri intézkedések tartoznak, mégpedig olyanok, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
  - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
  - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszolt ügyben vizsgálni kellett, hogy történt-e bármilyen intézkedés a panaszossal szemben.

A tényállásnak azon része vonatkozásában, amikor a panaszos felvilágosítást kért és kapott a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság főügyeletesétől az édesapjával szemben intézkedő rendőrök azonosításhoz szükséges adatait illetően, megállapítható, hogy történt rendőri intézkedés. Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése értelmében ugyanis a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányságának főügyeletes tisztje a panaszos számára megadta a kért felvilágosítást, amellyel eleget tett törvényi kötelezettségének. A panaszos azonban a főügyeletes magatartását nem is tette a panasz tárgyává.

Az intézkedő rendőrök nevének és jelvéyszámának átadásán kívül azonban a panaszossal szemben nem történt olyan intézkedés vagy cselekmény, amely az Rtv. rendelkezései szempontjából rendőri intézkedésnek minősül. Erre tekintettel – hatáskör hiányában – a panasz elutasításának lenne helye.

Ennek ellenére a Testület érdemben foglalkozott a panaszüggyel, mégpedig azért, mert a r. főtörzsőrmester nem magánszemélyként került kapcsolatba a panaszossal, hanem szolgálati beosztása során. A panaszolt szituáció tehát nem egymással egyenrangú felek (magánszemélyek) közötti viszonyban történt meg, ezért a Testület kialakult gyakorlata alapján [ld. a 66/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalást] – mivel az közhatalmi elemet is tartalmaz –, vizsgálta, hogy a r. főtörzsőrmester követett-e el jogsértést.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapvető szintű rendelkezései [2. § (1) bekezdés, 11. § (1) bekezdés] és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 2. §-ának (1) bekezdése képezi. Ezek a rendelkezések ugyan kívül esnek az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi.

Ezek alapján a Testületnek azt kellett értékelnie, hogy a panaszolt szituációban a r. főtörzsőrmester magatartása alkalmas lehetett-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére.

A Testület a panaszbeadványban, a rendőrségi dokumentumokban és a rendőröknek a Testület előtt tett nyilatkozataiban foglaltakat megvizsgálva megállapította, hogy a bizonyítékok egymásnak ellentmondóak. A panasz szerint a r. főtörzsőrmester az igazoltatás során, majd a rendőrségi épületben is megalázó magatartást tanúsított, arrogáns és cinikus volt. Ezzel szemben a meghallgatási jegyzőkönyvekben, illetve a rendőrök nyilatkozataiban az szerepel, hogy éppen a panaszos volt az, aki meg nem engedett stílusban beszélt, illetve kiabált a rendőrökkel, míg ők mindvégig udvariasan beszéltek vele. A Testület ezen bizonyítékokat figyelembe véve sem tudta kétséget kizáróan megállapítani, hogy a panaszos beadványában foglaltak vagy a rendőrök elmondásaiban foglaltak felelnek meg a valóságnak.

Önmagában pedig az, hogy egy rendőr nem fog kezét egy nővel, nem kifogásolható magatartás.

Mivel a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panaszban sérelmezett minősíthetetlen hangnem, illetve fenyegetések megtörténte vonatkozásában, ezért nem állapította meg a panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértését.

A Testület ugyanakkor – más állásfoglalásaihoz hasonlóan [ld. pl. a Testület 108/2008. (X. 8.) sz., illetve 143/2008. (XI. 26.) sz. állásfoglalásait], – ezen panaszügy kapcsán is felhívja arra a figyelmet, hogy a rendőrségnek minden intézkedése során szem előtt kell tartania az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatát, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható a határozott, ám udvarias és kulturált fellépés.

A Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése értelmében – mivel a panaszos panaszában előzetesen nem tiltakozott az áttétel ellen – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2009. március 4.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes, testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag